TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2015. gada 29. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Datubāzu tiesiskā aizsardzība — Direktīva 96/9/EK — 1. panta 2. punkts — Piemērošanas joma — Datubāzes — Topogrāfiskās kartes — Datubāzi veidojošo materiālu neatkarība — Minēto materiālu nošķiršanas iespēja, neietekmējot to informatīvo saturu — Topogrāfiskas kartes mērķa attiecībā uz lietotāju ņemšana vērā

Lieta C-490/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 18. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 6. novembrī, tiesvedībā

Freistaat Bayern

pret

Verlag Esterbauer GmbH .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*] un Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 2. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Freistaat Bayern* vārdā – *U. Karpenstein* un *M. Kottmann*, *Rechtsanwälte*,

— *Verlag Esterbauer GmbH* vārdā – *P. Hertin*, *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze*, kā arī *J. Kemper* un *D. Kuon*, pārstāvji,

— Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux*, kā arī *L. van den Broeck* un *C. Pochet*, pārstāvji,

— Spānijas valdības vārdā – *A. Gavela Llopis*, pārstāve,

* Tiesvedības valoda – vācu.

— Francijas valdības vārdā – *D. Segoin*, pārstāvis,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino*, *avvocato dello Stato*,

— Austrijas valdības vārdā – *G. Eberhard*, pārstāvis,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *L. da Conceição Esmeriz*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *J. Kraehling*, pārstāve, kurai palīdz *N. Saunders*, *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *T. Scharf* un *J. Samnadda*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīvas 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību (OV L 77, 20. lpp.) 1. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums ir ticis iesniegts tiesvedībā starp *Freistaat Bayern* (Bavārijas federālā zeme) un *Esterbauer GmbH* (turpmāk tekstā – "*Verlag Esterbauer*"), Austrijas izdevniecību, kuras specializācija ir ekskursiju karšu krājumi, par prasību izbeigt darbību, pamatojoties uz Vācijas Likumu par autortiesībām un blakustiesībām (*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte*, turpmāk tekstā – "*UrhG*").

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 96/9 preambulas 9., 10., 12., 14. un 17. apsvērumā ir paredzēts:

"9) tā kā datubāzes ir būtiski svarīgs līdzeklis Kopienas informācijas tirgus attīstībā; tā kā šis līdzeklis ir noderīgs arī daudzās citās jomās;

10) tā kā ik gadu visās tirdzniecības un rūpniecības nozarēs radītās un apstrādātās informācijas apjoma straujais pieaugums Kopienā un pasaulē prasa ieguldījumu uzlabotās informācijas apstrādes sistēmās visās dalībvalstīs;

[..]

12) tā kā Kopienā nebūs ieguldījumu modernās informācijas uzkrāšanas un apstrādes sistēmās, ja datubāzu veidotāju tiesību aizsardzībai netiks ieviests stabils un vienāds tiesiskās aizsardzības režīms;

[..]

14) tā kā šajā direktīvā paredzēto aizsardzību vajadzētu attiecināt arī uz neelektroniskām datubāzēm;

[..]

17) tā kā ar terminu "datubāze" būtu jāsaprot literāru, mākslas, muzikālu vai citu darbu krājumus, vai citu materiālu, piemēram, teksti, skaņas, attēli, skaitļi, fakti un dati, krājumus; tā kā tam būtu jāattiecas uz neatkarīgu darbu, datu vai citu materiālu krājumiem, kurus sistemātiski vai metodiski sakārto, un kuriem var individuāli piekļūt; [..]".

4 Direktīvas 96/9 1. pantā "Piemērojums" ir noteikts:

"1. Šī direktīva attiecas uz visu formu datubāzu tiesisko aizsardzību.

2. Šajā direktīvā "datubāze" nozīmē neatkarīgu darbu, datu vai citu materiālu individuāli elektroniski vai citādi pieejamu krājumu, kas sakārtots sistemātiski vai metodiski.

[..]"

Vācijas tiesības

5 Ar *UrhG* 87.a panta "Definīcijas" 1. punkta pirmo teikumu Vācijas tiesību sistēmā ir transponēts Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkts.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

6 Bavārijas federālā zeme ar Kartēšanas un ģeoloģiskās informācijas pārvaldes (*Landesamt für Vermessung und Geoinformation*) starpniecību izdod topogrāfiskās kartes ar mērogu 1:50 000, kas aptver visu Bavārijas federālo zemi. *Verlag Esterbauer* ir Austrijas izdevniecība, kas tostarp publicē atlantus, ceļvežus un velosipēdistiem, kalnu velosipēdistiem un skrituļslidotājiem domātas kartes.

7 Bavārijas federālā zeme uzskata, ka *Verlag Esterbauer* ir nelikumīgi izmantojusi tās topogrāfiskās kartes un ir pārņēmusi to pamatā esošos datus, lai izgatavotu pati savas kartes. Tā cēla prasību *Landgericht München* (Minhenes apgabaltiesa), lai panāktu šīs prakses izbeigšanu un *Verlag Esterbauer* tiktu piespriests atlīdzināt tai zaudējumus. Šī pirmās instances tiesa apmierināja visus tās prasījumus.

8 Tad *Verlag Esterbauer* iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht München* (Minhenes Federālās zemes augstākā tiesa), kas daļēji atcēla *Landgericht München* spriedumu. *Oberlandesgericht* pieņēma "Revision" [kasācijas sūdzību] *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) tikai daļā, kurā bija noraidīti Bavārijas federālās zemes uz *UrhG* 87.a un nākamajiem pantiem balstītie prasījumi par datubāzu aizsardzību.

9 *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) šajā ziņā ir šaubas par Direktīvas 96/9 piemērošanas jomu un par Bavārijas federālās zemes izstrādāto topogrāfisko karšu varbūtējo iekļaušanu jēdzienā "datubāze" šīs direktīvas 1. panta 2. punkta izpratnē. Konkrētāk, iesniedzējtiesa jautā, vai datus, kas norāda atsevišķu zemes virsmas punktu koordinātas, var kvalificēt kā "neatkarīgus materiālus" šīs normas izpratnē.

10 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai jautājumā, vai pastāv neatkarīgu materiālu krājums Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē, jo materiālus vienu no otra var nošķirt, nekaitējot to informatīvā satura vērtībai, ir svarīga jebkura iespējamā informatīvā vērtība vai tikai tā vērtība, kas ir jānosaka, pamatojoties uz attiecīgā krājuma mērķi un ņemot vērā no tā izrietošo tipisko lietotāja rīcību?"

Par prejudiciālo jautājumu

11 Uzdodot jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas zināt, vai Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka no topogrāfiskas kartes iegūtie ģeogrāfiskie dati, kas tiek izmantoti citas kartes izgatavošanai un tirdzniecībai, pēc to iegūšanas saglabā savu informatīvo vērtību, kas ir pietiekama, lai tos varētu kvalificēt kā "datubāzes" "neatkarīgus materiālus" minētās normas izpratnē.

12 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir spriedusi, ka Savienības likumdevēja mērķis bija piešķirt jēdzienam "datubāze" Direktīvas 96/9 izpratnē plašu piemērošanas jomu, kas ir atbrīvota no formāla, tehniska vai fiziska rakstura kritērijiem (skat. spriedumus *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 20. punkts, un *Ryanair*, C-30/14, EU:C:2015:10, 33. punkts).

13 Minētās direktīvas 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka tā attiecas uz "visu formu" datubāzu tiesisko aizsardzību.

14 Šajā ziņā Direktīvas 96/9 preambulas 17. apsvērumā ir precizēts, ka ar datubāzes jēdzienu būtu jāsaprot "literāru, mākslas, muzikālu vai citu darbu krājumus, vai citu materiālu, piemēram, teksti, skaņas, attēli, skaitļi, fakti un dati, krājumus" (skat. spriedumu *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 23. punkts). Turklāt no minētās direktīvas preambulas 14. apsvēruma izriet, ka tajā paredzētā aizsardzība attiecas arī uz neelektroniskām datubāzēm.

15 Tas, ka pamatlietā aplūkotās topogrāfiskās kartes ir analogā formā, kas nozīmē, ka to individuālai lietošanai ar grafiskas programmas palīdzību tās, izmantojot skeneri, ir jāpārveido digitālā formā, neliedz atzīt "datubāzes" kvalifikāciju šīs pašas direktīvas izpratnē.

16 Tāpat Tiesa ir lēmusi, ka šajā plašās interpretācijas kontekstā "datubāzes" jēdziena specifika Direktīvas 96/9 izpratnē izriet no funkcionālā kritērija (skat. spriedumu *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 27. punkts). Kā izriet no minētās direktīvas preambulas 9., 10. un 12. apsvēruma, ar to ieviestās tiesiskās aizsardzības mērķis ir veicināt tādu datu uzkrāšanas un apstrādes sistēmu izveidi, kas sekmē informācijas tirgus attīstību apstākļos, ko iezīmē ik gadu visās nozarēs radīto un apstrādāto datu apjoma straujais pieaugums (skat. spriedumus *Fixtures Marketing*, C-46/02, EU:C:2004:694, 33. punkts; *The British Horseracing Board* u.c., C-203/02, EU:C:2004:695, 30. punkts; *Fixtures Marketing*, C-338/02, EU:C:2004:696, 23. punkts, kā arī *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 39. punkts).

17 Tāpat kvalifikācija par "datubāzi" Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē ir atkarīga no tā, vai pastāv krājums ar "neatkarīgiem materiāliem", proti – materiāliem, kas ir nošķirami viens no otra, neietekmējot to informatīvo, literāro, mākslinieciško, muzikālo vai citāda veida satura vērtību (skat. spriedumu *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 29. punkts).

18 *Verlag Esterbauer* un Eiropas Komisija norāda, ka attiecībā uz analogajām topogrāfiskajām kartēm nošķirams elements, kas ir jāņem vērā, sastāv no diviem datiem, kas atbilst, pirmkārt, "ģeogrāfisku koordinātu punktam", proti, numurētam kodam, kas atbilst noteiktam koordinātu punktam divdimensiju režģa tīklā, un, otrkārt, "indeksam", proti, numurētam kodam, ko kartes izgatavotājs izmanto viena elementa, piemēram, baznīcas, norādīšanai. Tās uzsver, ka šo datu informatīvā vērtība pēc tam, kad tie ir iegūti no topogrāfiskās kartes, esot sarukusi gandrīz līdz neesošai, jo minētā piemēra kontekstā indekss "baznīca", kas norādīts noteiktā ģeogrāfiskā koordinātu punktā, neļaujot secināt, vai baznīca atrodas konkrētā pilsētā vai konkrētā ciematā, jo nav konkrētākas informācijas par baznīcas atrašanās vietu.

19 Šajā ziņā ir jānorāda, ka tādas topogrāfiskās kartes kā pamatlietā tiek izmantotas kā pamatprodukti, no kuriem tiek izgatavoti blakusprodukti, selektīvi iegūstot materiālus no minētajām kartēm. Pamatlietā *Verlag Esterbauer*, izmantojot skenēšanas ierīces, no Bavārijas federālās zemes topogrāfiskajām kartēm ieguva ģeogrāfiskos datus par velosipēdistiem, kalnu velosipēdistiem un skrituļslidotājiem piemērotiem maršrutiem.

20 No judikatūras izriet, pirmkārt, ka ne tikai individuāli dati, bet arī datu kombinācija var veidot "neatkarīgu materiālu" Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē (skat. spriedumus *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 35. punkts, kā arī *Football Dataco* u.c., C-604/10, EU:C:2012:115, 26. punkts).

21 Direktīvas 96/9 1. panta 2. punktam nav pretrunā tas, ka abi šī sprieduma 18. punktā norādītie datu elementi vai tāda lielāka datu kombinācija kā ģeogrāfiskie dati par velosipēdistiem, kalnu velosipēdistiem un skrituļslidotājiem piemērotiem maršrutiem var tikt uzskatīti par "neatkarīgu materiālu" minētās normas izpratnē, ja vien šo datu iegūšana no attiecīgās topogrāfiskās kartes tomēr neietekmē to informatīvā satura vērtību šī sprieduma 17. punktā minētās judikatūras izpratnē.

22 Otrkārt, Tiesa ir spriedusi, ka krājuma materiāla informatīvā satura vērtība minētās judikatūras izpratnē nav skarta, ja pēc minētā materiāla iegūšanas no attiecīgā krājuma šim materiālam ir neatkarīga informatīva vērtība (skat. spriedumus *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 33. punkts, kā arī *Football Dataco* u.c., C-604/10, EU:C:2012:115, 26. punkts).

23 Šajā ziņā ir jānorāda, ka datubāzes izveide, ko veicināt, kā izriet no šī sprieduma 16. punkta, ir ar Direktīvu 96/9 ieviestās tiesiskās aizsardzības mērķis, var piešķirt pievienoto vērtību šo datubāzi veidojošiem elementiem, ja tie sakārtoti sistemātiski vai metodiski un ir individuāli pieejami. Lai gan krājuma materiāla vērtība palielināsies, to ievietojot krājumā, tā iegūšana no minētā krājuma var atbilstoši samazināt vērtību, kas tomēr neietekmēs tā kvalifikāciju kā "neatkarīgs materiāls" Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē, ja vien šis materiāls saglabā neatkarīgu informatīvo vērtību.

24 No tā izriet, ka materiāla informatīvās vērtības samazināšanās, kas ir saistīta ar tā iegūšanu no krājuma, kurā tas ietilpst, nebūt neizslēdz iespēju, ka uz šo materiālu var attiekties jēdziens "neatkarīgs materiāls" Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē, ja vien minētais materiāls saglabā neatkarīgu informatīvo vērtību.

25 Attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumu, kā novērtēt neatkarīgo vērtību materiāliem, kas ir ietverti tādās topogrāfiskās kartēs kā pamatlietā, un īpaši jautājumu, vai šī vērtība ir jānovērtē, ņemot vērā tādu karšu mērķi vai izmantojamību, kas ir paredzētas tipiskam lietotājam, ir jāatgādina, ka topogrāfiskās kartes var tikt izmantotas daudziem mērķiem, tostarp plānojot ceļojumu no viena punkta uz otru, izstrādājot maršrutu velosipēdistiem, meklējot ceļa, pilsētas, upes, ezera vai kalna nosaukumu un atrašanās vietu, ūdensteču platumu vai reljefa augstumu.

26 Papildus tam, ka būtu grūti noteikt tāda krājuma kā topogrāfiskās kartes galveno mērķi vai tipisko lietotāju, tāda kritērija izmantošana, novērtējot krājumu veidojošu materiālu neatkarīgo informatīvo vērtību, būtu pretēja Savienības likumdevēja gribai piešķirt datubāzes jēdzienam plašu piemērojamību.

27 Tādējādi no Tiesas judikatūras un it īpaši no sprieduma *Fixtures Marketing* (C-444/02, EU:C:2004:697) izriet, ka no krājuma iegūta materiāla neatkarīgā informatīvā vērtība ir jānovērtē, ņemot vērā informācijas vērtību nevis attiecībā uz atbilstošā krājuma tipisko lietotāju, bet attiecībā uz katru materiāla iegūšanā ieinteresētu trešo personu. Tiesa šajā spriedumā nosprieda, ka datiem par futbola spēli, ko azartspēļu organizēšanas sabiedrība ieguva no krājuma, kuru bija izveidojuši futbola čempionāta organizatori un kurā bija iekļauta informācija par visām minētā čempionāta spēlēm, ir neatkarīga vērtība, ciktāl tie sniedz ieinteresētajām trešajām personām, proti, azartspēļu organizēšanas sabiedrības klientiem, svarīgu informāciju (skat. spriedumu *Fixtures Marketing*, C-444/02, EU:C:2004:697, 34. punkts).

28 Tātad tādi krājuma dati, kuri neatkarīgā veidā tiek izmantoti peļņas gūšanai, kā *Verlag Esterbauer* no Bavārijas federālās zemes topogrāfiskajām kartēm iegūtie dati ir "datubāzes" "neatkarīgi materiāli" Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkta izpratnē, jo minētie dati pēc to iegūšanas sniedz tos izmantojošās sabiedrības klientiem svarīgu informāciju.

29 Šādos apstākļos uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 96/9 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešo personu no topogrāfiskas kartes iegūtie ģeogrāfiskie dati, kas tiek izmantoti citas kartes izgatavošanai un tirdzniecībai, pēc to iegūšanas saglabā savu informatīvo vērtību, kas ir pietiekama, lai tos varētu kvalificēt kā "datubāzes" "neatkarīgus materiālus" minētās normas izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

30 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīvas 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešo personu no topogrāfiskas kartes iegūtie ģeogrāfiskie dati, kas tiek izmantoti citas kartes izgatavošanai un tirdzniecībai, pēc to iegūšanas saglabā savu informatīvo vērtību, kas ir pietiekama, lai tos varētu kvalificēt kā "datubāzes" "neatkarīgus materiālus" minētās normas izpratnē.

[Paraksti]